Noen kommentarer til redaktøren, som ikke er tatt i avisinnlegget.
Sametingets fornorskningspolitikk KNUSER samisk kultur!

Sametinget har fratatt skoltenes eiendomsrett i Norge
Når det gjelder fredningen av Skoltebyen, så viser det seg i ettertid at Sametinget drev et dobbeltspill. Skolteforeningene som deltok i dette arbeidet, fikk forståelsen av at fredningen av Skoltebyen skulle gi skoltene nye muligheter, også til en kulturell revitalisering. Dessverre har fredningen ført til en motsatt utvikling, idet skoltene har blitt fratatt alle rettigheter i Norge og kastet ut av sitt eneste kjerneområde i Norge. Sametinget sto i spissen for fredningsarbeidet og har derfor bidratt til at skoltene har blitt rettsløse i Norge. Mens nordmenn, samer og andre etniske grupper får erstatninger, har Sametinget sørget for at skoltene ikke får disse rettigheter som andre grupper har. Sametingets representantenes oppfatninger og ytringer viser at meningene er motstridende. I fredningsdokumentene utarbeidet av Samisk kulturminneråds daværende leder Audhild Schanche står det at skoltene/ østsamene er den gruppen som har blitt hardest rammet av den samiske befolkningen. Også i NOU 1997:4 blir skoltenes/ østsamene tidligere sii`daområder, ressursgrunnlag, rettigheter og rettighetstapene grundig beskrevet. Etter min mening står og faller hele Samerettsutredningen på kapittel 7 - Østsamene i Neiden, men likevel har Sametinget stått i spissen for å kaste skoltene ut av sitt eneste og siste kjerneområde i Norge. Når Sametinget har bidratt til denne udåden, så er mitt spørsmål til Sametinget! Hva er da hensikten med å beskrive skoltenes tidligere rettigheter i denne Samerettsutredningen, når skoltene i dag verken kan eie eller forvalte selv sitt eget kjerneområde?

Herfra tatt med i F-kronikk – Dagbladet Finnmarken av 17.07.02 side 15.
Avisen har foretatt noen mindre justeringer for å få plass, men innholdet er OK.

FORNORSKNINGSPOLITIKK KNUSER SAMISK KULTUR!
Dersom skoltene i Norge ikke kan eie eller forvalte sitt kjerneområde i Norge, så kan etter min mening heller ikke Sametinget kreve noen rettighetter eller forvaltningsrett til verken land eller resurser i Finnmark.
Undertegnede trodde faktisk at rettsprinsippene i Norge var lik for kong Salamo som for Jørgen hattemaker. Men så langt undertegnede har kunnet lese av de historiske rettighetstap, og sett, har Sametinget sørget for at skoltene har blitt gjort rettsløse i Norge. Det ser faktisk ut som at det ikke finnes noen rettsbeskyttelse for Sør-Varangers urbefolkning. Sametinget i Norge er den institusjon som har stått for en slik utvikling. Men samtidig kreves det fra Sametinget om særlige fordeler for den nordsamiske befolkningen, mens Sametinget fortsatt står på de tidligere majoritetskulturens metoder for å assimilere og undertrykke skoltene i den nordsamiske kulturen.

Valg av 1000 års sted
Fra Sagat kan man lese at folk i Hellemo-Tyssfjord området er redde for at fredningen vil føre til en utarming og nedbrytning av Lulesamisk kultur i området. Samme argumentasjon bruker samene, når det er snakk om å øke de fredede arealer i Stabbursdalen. Også dette har vært å lese i Saget. Det bor ingen folk i Stabbursdalen og området er heller ikke et samisk kjerneområde, men likevel skulle dette bli en tragedie for samisk kultur? Så er det mange som lurer på hvorfor Sametinget i sin tid utropte Skoltebyen i Neiden til samenes 1000 års sted, og arbeidet for å få fredet området. Slik jeg kjenner den samiske historien i Norge, så finnes det ingen steder i Norge der samene kan dokumentere en 1000 årig bosetning. Verken Kautokeino eller Karasjok som regnes for nordsamiske kjerneområder kan dokumentere en bosetning eldre enn 3-400 år (16-1700-tallet).
Når Sametinget valgte Skoltebyen i Neiden, så er skoltenes tilstedeværelse dokumentert av Kjelmøyfunnene og av andre funn fra Sør-Varanger, Nord-Finland og i Kola.

Opphav/ opprinnelse!
Etter undertegnedes kunnskap har skoltene og samene to forskjellige utgangspunkt, noe som også flere russisk forskere mener. Flere av disse forskerne mener at skoltene (tidligere på 1800-tallet kalt de russiske lapper), stammer fra ”sirtjafolket”. Dette er blant annet beskrevet av Soja Sokolova i boka "En reise i Vest-Sibirien" (1987, s. 92), utgitt av et dansk forlag (Progress) i 1987. Dessverre viser det seg at hennes og andre forskeres meninger om skoltenes og samenes opphav som skiller seg fra de nåværende "vedtatte historie" ikke blir anerkjent av den samiske forskningen. Dette viser at samene i Norge bruker forskningen, som kun er til samenes fordel. Forskere som har andre oppfatninger blir verken nevnt eller anerkjent, og beskyldes for å komme med usannheter. Sametinget arbeider i dag for å styrke egne interesser og posisjoner og er overhodet ikke interessert i verken grasrota eller andre samiske minoriteter. Den nåværende nasjonalistiske profil som Sametinget fører begynner å ligne på Hitlers og Stalins, som gikk ut på å omfavne mindre land og grupper til et "folk". Historien viser at en usannhet ikke kan holde i lengden, og den samiske virkeligheten er ikke slik Sametinget og den samiske forskningen vil prøve å fremheve. Det som er et historisk faktum er at samene generelt har levd i mindre familiegrupper uten noe felles styre. Skoltene derimot levde før grensesettingen i et fellesskap, som tilnærmet kan sammenlignes med en nasjon. På Kola og i Sør-Varanger levde skoltebefolkningen frem til grensesettingen i et kulturfellesskap, men grensesettingen knuste dette fellesskapet og skoltene lever i dag spredt rundt på Kola, Nord-Finland og i Sør-Varanger.

Berettigelse og politikk
Sametinget som ble etablert, som en konsekvens av Altaaksjonen er en moderne konstruksjon, som ikke viderefører samisk kulturtradisjon. Den samiske politikken som føres i dag har ingenting med samisk kultur å gjøre. Det norske Storting og norsk næringsliv er modeller for Sametinget og samisk næringsutvikling. Skal samene ivareta og utvikle egne kultur-tradisjoner og næringsliv, så bør Sametinget ta rev i seilene og revurdere sin nåværende miljø-, nærings- og reindriftspolitikk. Ønsker Sametinget å ivareta samisk kultur må det tas større hensyn til naturmiljøet, der menneskene alltid har stått i sentrum.

I dag arbeider Sametinget etter storsamfunnets prinsipper, der målsettingen er å overføre pengene til de som allerede har mest. Dette er dagens samiske politikk, og det bidrar etter min oppfatning ikke til å styrke samisk kultur. Sametinget arbeider i dag for en liten samisk elite (mafia), som kun sørger for å fordele det meste av statens overføringer til denne elitens personlige vinning. Sametinget er bygget på et bedrag om at samene er urbefolkningen i finnmark, mens det faktisk er ”skoltene” som er denne urbefolkningen.

Udemokratiske prinsipper

Sametinget bruker i dag udemokratiske prinsipper for å nå sine mål, noe som også var/er vanlige blant tidligere diktaturer og av visse demokratiske regimer i våre dager. Et godt eksempel er at Sametinget har et samarbeide med de uorganiserte "østsamene" i Neiden. Som kjent har de uorganiserte ellers i det norske samfunnet ingen muligheter eller rettigheter, mens i det ”samiske systemet” er dette et "godkjent prinsipp". Kan i samme forbindelse nevne at en "uorganisert person" er valgt inn som medlem av Sametinget i et språklig organ. Personene skal ivareta skoltenes/ østsamenes språklige tradisjoner, men vedkommende har liten eller ingen språklig kompetanse, men blir likevel oppnevnt av Sametinget som en representant for skoltene/østsamene. Sametinget har overhodet ikke tatt kontakt med noen av de to lokale skolteforeningene, men henvendt seg direkte til denne personen. Det finnes flere av skoltene/ østsamene som har både teoretisk og kulturelle kompetanse, noe denne personen mangler. Faktisk finnes det en blant skoltene i Neiden, som selv har utarbeidet lærebøker og underviser daglig i sitt morsmål. Denne utnevnelsen viser at Sametinget ikke ønsker å bevare eller styrke skoltenes språk eller kultur, men arbeider kun for at den nordsamiske kulturen skal bli dominerende i Sør-Varanger kommune.

Tuftet på skoltesii`daer

Njauddam-, Pasvik, -Petsjengasii`daen var skolte-sii`daer, og deler av disse sii`daene er i dag Sør-Varanger kommune. Det betyr at nordsamene i kommunen er innvandrere på like linje med kvener og nordmenn. Men disse forhold har aldri blitt omtalt eller nevnt, men det har blitt fokusert på at Sør-Varanger er en samisk kommune. Dette viser at både Sør-Varanger kommune og Sametinget arbeider i tospann, som konsekvens at kommunens egen urbefolkning (skoltene) blir sett på som ikke eksisterende og dermed diskriminert. Dette vises i dag ved at Sametinget og kommunen samarbeider for å styrke den nordsamiske kulturen i kommunen, mens skoltene fullstendig blir sett på som ikke eksisterende. Dette kommer tydelig frem ved den manglende driftstøtten fra kommune og Sameting til de to lokale skolteorganisasjonene. Vi har lagt merke til at de nordsamiske organisasjonene får støtte for å styrke nordsamenes posisjon i kommunen. Denne fortsatte neglisjeringen av skoltene i Neiden er et svik fra Sametingets og kommunens side, og viser en fortsatt diskriminering av skoltene, som er Sør-Varangers opprinnelige urbefolkning. Fra høsten av vil undertegnede komme med flere avisinnlegg (også i riksdekkende aviser) for å belyse denne negative utviklingen, som Sør-Varanger kommune og Sametinget har stått for i de senere år.

EUs direktiv

Undertegnede vil avslutningsvis presisere at skoltene i Norge er det samme folk som skoltene i Finland, og burde i den forbindelse ha de samme rettigheter. SKOLTELOVEN i Finland er en del av fins lovverk og ratifisert av EU, som endel av EUs direktiv. Denne Skolteloven gir de finske skoltene særlige rettigheter i det finske Skolteområdet. Det finske ”skolteområdet” var før 1826 endel av Neidensii`daen, men ble etter grensesettingen finsk område. Siste verdenskrig og vinterkrigen mellom Finland/Russland førte til at de finske skoltene måtte flytte fra Petsamokilen. Noen flyttet lenger inn på Kola, mens de fleste av skoltene flyttet til det forannevnte området i Nord-Finland.

I NOU 1997:4 kapittel 7 står det at de finske skoltene blir omtalt som "skolter"/ "koltta", mens de norske blir omtalt som østsamer. Undertegnede er svært undrende til dette? Hvorfor skal man ha ulike betegnelser på det samme folket i de ulike skandinaviske land? Er det Sametingets langsiktige strategiske målsetting å usynliggjøre kulturforskjellene mellom skoltene og samene! Kulturforskjellene er mange, noe jeg ikke skal spesifisere i dag. Men religion, språk og klesskultur er noe av forskjellen. Den viktigste forskjellen er at "skoltene" har sin opprinnelse fra Kola og sannsynligvis Vest-Sibir, mens den samene har sin opprinnelse fra Hämä/ Tavastaland i Sør-Finland. Da Finland ble kolonisert av finlenderne ble samene gradvis presset nordover. Dette er kjent stoff i Finland og denne koloniseringen ble vist på et TV program i NRK for ikke lenge siden (svensk tale i programmet).

Til de av leserne som er interessert i å vite mer om Finnmarks urbefolkning, så anbefaler undertegnede en interessant bok ”Er samene Finnmarks urbefolkning” skrevet av en arkeolog fra Finnmark. Ta gjerne kontakt for å få informasjon om hvor boka kan bestilles fra!

Neiden, 27.06.2002
Mikit Ivanowitz/ lokal historiker